

جغرافیا

۱- گزینه «۲» - الف) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود؛ به طور مثال، شهرهای مقدس مشهد و قم به دلیل وجود زیارتگاه‌ها مورد توجه زائران است.

ب) پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم‌اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه‌سازی، ایجاد مکان‌های مقدس و زیارتگاهی به وجود می‌آورند. معمولاً در اطراف شهرهای مذهبی و مجاورت مکان‌های مقدس، بازارها، هتل‌ها، بنگاه‌های مسافرتی و فروشگاه‌های مختلف برای مسافران و بازدیدکنندگان پدید می‌آید. بررسی سایر موارد:

ج) توزیع متوازن جمعیت از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر و مهاجرت بی‌رویه از روستاها و شهرهای کوچک، به شهرهای بزرگ پیش‌گیری می‌شود. د) مطالعه کاربری زمین به برنامه‌ریزان کمک می‌کند که محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر به طور مناسب و متعادل استفاده شود. (امامی) (ترکیبی - سکونتگاه‌های ایران - نواحی فرهنگی - مدیریت شهر و روستا) (متوسط) ۲- گزینه «۲» -

شهر: محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود بوده، به طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش هم جوار تشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده است. گزینه «۳» - چاله‌های بادی اگر در اثر برخورد با آب‌های زیرزمینی، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کند و سپس متوقف می‌شود. گزینه «۴» - در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، دوباره بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود.

(امامی) (پایه دهم - تقسیمات کشوری - ناهمواری‌ها و اشکال زمین - نواحی آب و هوایی) (دشوار) ۳- گزینه «۱» - در برنامه آمایش، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان اقتصادی و اجتماعی حکومت‌ها بر همه جنبه‌های زندگی در شهرها و روستاهای یک کشور تأثیر می‌گذارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲» - توضیح گزینه در مورد توجه به نیازهای حال و آینده می‌باشد. گزینه «۳» - متن داده شده ارتباطی با همه ابعاد توسعه در برنامه آمایش ندارد. گزینه «۴» - به بیان مشکلات شهری پرداخته شده در صورتی که متن سوال به برطرف کردن مشکلات اشاره دارد.

(امامی) (پایه دوازدهم - مدیریت شهر و روستا - آمایش سرزمین) (دشوار) ۴- گزینه «۳» - در پدیده وارونگی دما، با توجه به افزایش ارتفاع، هوای سرد و سنگین‌تر در مجاورت زمین ساکن است و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی، حرکت صعودی و جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد و موجب افزایش آلودگی هوا در شهرهای بزرگ و نواحی صنعتی می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - در حالت عادی در لایه اولیه جو، (تروپوسفر) با افزایش ارتفاع از سطح زمین، دمای هوا کاهش می‌یابد؛ از این رو در شرایط عادی، هوای مجاور سطح زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است و به راحتی می‌تواند به سمت بالا صعود کند و جابه‌جا شود. گزینه «۲» - در شرایط عادی، هوای مجاور سطح زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است و به راحتی می‌تواند به سمت بالا صعود کند و جابه‌جا شود. اما در ماه‌های سرد سال، وضعیت برعکس می‌شود.

(امامی) (پایه دهم - درس پنجم - آب و هوای ایران - مشکلات محیط‌زیستی ناشی از تغییر آب و هوایی) (دشوار)

۵- گزینه «۴» - تجمع گردشگران در نواحی ساحلی موجب تولید انبوه زباله و انواع آلودگی‌ها در سواحل شده است - پاکسازی سواحل از انواع آلودگی‌ها، تدوین مقررات و قوانین و نظارت بر فعالیت‌های گردشگری و سایر فعالیت‌ها.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - از انواع آلودگی‌ها نمی‌باشد و به بیابان‌زایی اشاره دارد.

گزینه «۲» - زهکشی اراضی ساحلی برای مقابله با آلودگی می‌باشد.

گزینه «۳» - اشاره به مشکلات مناطق کوهستانی دارد.

(امامی) (پایه یازدهم - درس پنجم - نواحی زیستی - نواحی ساحلی) (متوسط)

۶- گزینه «۳» - الف) هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند.

ب) امروزه هیچ ناحیه‌ای خود بسنده نیست و همه نواحی، چه در داخل کشورها و چه در سطح بین‌المللی، برای رفع نیازهای اقتصادیشان به یکدیگر وابسته‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

دیگر گزینه‌ها اشاره درست و جامعی نسبت به موارد الف و ب ندارند.

(امامی) (پایه دهم - انسان و ناحیه - ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل - ترکیبی) (متوسط)

۷- گزینه «۲» - منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده‌ها و جایگاه ممکن است عوامل انسانی و طبیعی مانند روستاها و شهرهای اطراف آن، نقش سیاسی و اداری آن، راه‌های ارتباطی، آب و هوا، دسترسی به منابع معدنی و انرژی و ناهمواری‌ها باشند. عوامل انسانی اثرگذار را بر پراکندگی جمعیت: حمل و نقل و ارتباطات - سرمایه و فناوری - سرمایه‌گذاری دولت‌ها - پیشینه و سابقه تاریخی. بررسی موارد نادرست: دیگر گزینه‌ها به عوامل سکونت‌گزینی انسان‌ها اشاره دارد و عوامل انسانی در پراکندگی جمعیت را مشخص نکرده است.

(امامی) (شهرها و روستاها - ویژگی‌های جمعیت ایران - ترکیبی) (متوسط)

۸- گزینه «۴» - رابطه عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت از گذشته‌های دور مورد توجه اندیشمندان بوده و توجه به آن موجب پیدایش نظریه‌های ژئوپلیتیکی شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - قدرت ملی، قدرت یک ملت یا کشور برای رسیدن به اهداف و تحقق آرمان‌هایش است. گزینه «۲» - اگر کشوری از قدرت ملی زیادی برخوردار باشد، می‌تواند اهداف و خواسته‌های ملت خود را بدون مانع تأمین کند.

گزینه «۳» - روابط بین‌المللی و رفتار کشورها با یکدیگر نیز از میزان قدرت آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

(امامی) (پایه یازدهم - درس یازدهم - ژئوپلیتیک - قدرت و نظریه‌های ژئوپلیتیکی) (متوسط)

۹- گزینه «۱» - در سامانه اطلاعات جغرافیایی، داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی را می‌توان براساس اهداف مطالعه و نوع ویژگی‌های موردنظر در قالب لایه‌هایی جداگانه طبقه‌بندی و ترکیب کرد. از جمع‌بندی و تلفیق لایه‌های مختلف لایه جدیدی حاصل می‌شود که در برگیرنده اطلاعات دقیق و مورد نیاز کاربران است - در جاهایی که منحنی‌های میزان خیلی به هم نزدیک می‌شوند، شیب زمین تند است. مماس شدن منحنی‌های میزان روی نقشه، نشانه پرتگاه است و یک تپه متقارن را به وجود می‌آورد.

بررسی موارد نادرست:

دیگر گزینه‌ها موارد به شکل جابه‌جا یا نادرست بیان شده است.

(امامی) (پایه دوازدهم - سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) - ناهمواری‌ها و اشکال زمین - ترکیبی) (دشوار)

۱۰- گزینه «۳» - ب) محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

ج) مناطق آزاد تجاری اغلب در مجاورت بنادر مهم ایجاد می‌شوند.

بررسی سایر موارد:

الف) استفاده از زمان واقعی یا ساعت محلی اختلالاتی در برنامه حرکت وسایل حمل و نقل و فعالیت‌های اقتصادی در داخل یک کشور و بین کشورها پدید می‌آورد.

د) در بخش‌هایی از زمین که امکان استفاده از پدیده‌های طبیعی برای تعیین خطوط مرزی وجود نداشته باشد، با استفاده از مختصات جغرافیایی (مدارها و نصف النهارها)، خط مرزی تعیین می‌شود.

(امامی) (ترکیبی - توان‌های اقتصادی ایران - نواحی اقتصادی - فنون و مهارت‌های ۲) (دشوار)

۱۱- گزینه «۴» - سنجنده‌ها می‌توانند بازتاب طیف گرمایی نامرئی را دریافت کنند. سنجنده‌های ماهواره‌ها قادرند طیف‌های نامرئی مانند مادون قرمز (فروسرخ)، ماوراء بنفش (فرا بنفش)، رادار و امواج ماکروویو را دریافت و ثبت کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: با استفاده از تصاویر ماهواره‌های منابع زمینی حدود سیل‌گیر رودخانه‌ها را می‌توان تعیین کرد.

گزینه «۲»: برخی از پدیده‌های سطح زمین که چشم انسان قادر به مشاهده آن‌ها نیست، به صورت تصاویر رقومی (دیجیتال) ماهواره‌ای قابل ثبت و نمایش‌اند.

گزینه «۳»: استفاده از تصاویر ماهواره‌ای در مطالعه و پیش‌بینی مخاطرات طبیعی به طور روزافزون در حال گسترش است.

(امامی) (پایه دوازدهم - درس ششم - فنون و مهارت‌های ۲ - کاربرد سنجش از دور در مطالعات جغرافیایی) (متوسط)

۱۲- گزینه «۱» - در سال‌های اخیر بر به کارگیری روش‌های غیرسازه‌ای در مدیریت پیش از وقوع سیل تأکید بیش‌تری می‌شود. این روش‌ها علاوه بر این که تأثیرات نامطلوب کم‌تری بر محیط‌زیست دارند، در درازمدت مفیدتر و بسیار کم هزینه‌ترند. مانند تعیین حریم توسعه برای رودخانه‌ها، تعیین محدوده‌های سیل‌گیر و نقشه‌های حریم سیل‌گیری و پرهیز از ساخت و ساز در محدود سیل‌گیر. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: اقدامات باید پیش از وقوع سیل انجام شود.

گزینه «۳»: پایداری سازی سطوح شیب‌دار مربوط به زمین لغزش است.

گزینه «۴»: احداث سدهای ذخیره‌ای، یک روش سازه‌ای می‌باشد.

(امامی) (پایه دوازدهم - درس ششم - مدیریت مخاطرات طبیعی - مدیریت پیش از وقوع سیل) (متوسط)